

**“EL MODEL PRODUCTIU DE LES TERRES DE LLEIDA”. CONFERÈNCIA
D'ANGEL ROS, ALCALDE DE LLEIDA, AL DINAR DE LA CAMBRA DE
COMERÇ DE BARCELONA**

Barcelona, 18 de juliol de 2011

Catalunya, és geogràfica, social i econòmicament parlant un país plural i complex.

Amb una desigual densitat de població existent entre zones, com les diferents realitats econòmiques que el conformen, són alguns dels seus distintius que alhora el defineixen com un sistema complex, ric i interessant.

Però com en tots els processos, els sistemes comencen a funcionar quan les peces són coherents i estan ben encaixades.

És per aquest motiu que, per sentit de país i fins hi tot per pura lògica i sentit comú, ni des dels estaments polítics i institucionals, ni des dels sectors econòmics ens podem permetre desapropiar el potencial econòmic i social de 5 milions de persones que viuen en l'àrea metropolitana de Barcelona, de la capital, ni el potencial econòmic i social que representa el 80 % del territori del nostre país.

Val a dir que la realitat ha transformat la visió tradicional de la Catalunya que es desplega des de Barcelona cap a una nova visió de tipus més policèntrica.

Eixos com Tarragona-Reus, Girona-Figuera, Vic-Manresa-Igualada, Lleida són avui altres centralitats econòmiques amb un paper rellevant en la construcció de la Catalunya que ha de projectar-se a l'exterior.

Com passa a altres regions del món, aquí també existeix un gradient econòmic decreixent de la costa cap a l'interior, però en un país petit com el nostre aquestes diferències fan perdre encara més oportunitats al conjunt.

I és que Catalunya és una gran país, però un país petit. I no pot desaprofitar cap dels seus 32.107 km², ni pot desaprofitar tampoc cap capacitat de relació amb la resta d'Espanya ni amb el món. I en ambdós espais d'oportunitats, cada part de Catalunya hi té el seu rol.

Començant per la capital, Barcelona, amb el pes i la marca pròpia més rellevant del país: més que la pròpia marca Catalunya.

Històricament la ciutat de Lleida ha estat considerada la capital interior de Catalunya. De tal manera que el cronista Muntaner ja la va descriure així. Recordàvem el paper de Lleida, de la seva Universitat i de la Seu Vella amb motiu de l'entrega dels Premis Nacionals de Cultura la setmana passada.

La demarcació de Lleida compta amb 436.000 habitants. I la ciutat amb una població de 138.000 habitants.

Lleida és el centre d'atracció dels 400.000 habitants de les poblacions veïnes que es troben a un màxim de 45 minuts de distància en cotxe. I avui tots sabem que als mapes prima la dimensió temporal per damunt de la dimensió espacial.

Característiques del model productiu a les Terres de Lleida

Personalment m'agrada referir-me a les Terres de Lleida, tant el Pirineu com la Plana.

- **Com la porta, que no frontera amb Europa**, amb l'eix de l'Ebre i amb la resta d'Espanya, i que basen en gran part la seva economia en un sector que es comporta econòmicament de forma més estable que la majoria: el sector agroalimentari.
- **Un territori amb una riquesa relativa important i taxes d'atur més baixes** que a la resta de l'estat espanyol (11,8% a Lleida, enfront del 21,3% d'Espanya).
- **On competeixen amb èxit una vintena d'empreses** (Guissona, Ros Roca, Vall companys, Nufri, Borges, etc...)
- **Que ha vist millorada la seva connectivitat** amb la posada en funcionament d'unes infraestructures estratègiques de transport com l'AVE i l'Aeroport.
- **Que té unes potencialitats turístiques** relacionades amb el paisatge, amb els esports de muntanya, amb la cultura, la gastronomia i els negocis

Així doncs, aquesta Catalunya interior se'ns presenta com un veritable rebost del segle XXI, on els productes alimentaris es comercialitzen amb el valor afegit que aporten totes les fases del procés industrial de transformació.

Crec que malgrat el moment de crisi que estem vivint, les Terres de Lleida estan demostrant la capacitat de canvi i adaptació que requereix l'actual conjuntura, donant valor a aquells sectors que presenten un pes més significatiu.

El nostre principal actiu, l'agroindústria, amb multinacionals ubicades per tot el territori ha sabut adaptar-se tecnològicament a les noves exigències del mercat i esdevenir un dels motors de creixement a nivell català.

Ho veiem en el decrement del valor afegit brut (en el període de crisi) ha estat molt per sota de la mitjana catalana, del -2,1% pel -4,1% català, gràcies al sector primari. De fet, aquest sector és el que fa una contribució més important al nostre PIB, que és del 6% del total de Catalunya.

La internacionalització dels nostres productes esdevé un factor determinant en la recuperació de l'economia i així ho podem veure si posem damunt la taula algunes xifres. Durant el 2010, Lleida va aconseguir incrementar les seves exportacions respecte l'any anterior en un 16% i les importacions en un 14%.

D'altra banda tal i com ja vaig exposar el passat mes de març en una conferència al Fòrum Europa de Barcelona, les Terres de Lleida poden per contribuir a Catalunya en 7 àmbits estratègics –que ara no desenvoluparé-: alimentari, tecnològic, logístic, comercial, salut, turisme, i obres públiques i construcció, en els que crec fermament.

Però per a que qualsevol d'aquests sectors arribi a convertir-se en veritable un motor econòmic, prèviament s'han hagut d'assentar determinades condicions sense les quals no hauria estat possible establir el model productiu amb garantia d'èxit.

En primer lloc, des de les Institucions, els que tenim responsabilitat de govern hem treballat amb l'objectiu d'aconseguir un bon grau de cohesió social. Un territori socialment inestable, institucionalment o territorialment enfrontant, no es capaç ni d'atreure ni de mantenir cap tipus d'inversió productiva.

Cal remarcar que la cohesió social és la condició bàsica que necessiten els sectors empresarials en la creació d'ocupació i riquesa.

La cohesió social com a factor de desenvolupament econòmic hauria de ser objecte d'anàlisi a les nostres universitats.

Aquí, permeteu-me dir, però, que Lleida està en els mitjans de comunicació darrerament per alguns fets puntuals amb col·lectius d'immigrants en el Centre Històric.

Ara amb la situació totalment normalitzada, les variables estiu, campanya de temporers i crisi econòmica han estat l'ambient de cultiu d'aquests fets puntuals.

Per contra, quan mirem amb prou amplitud la cohesió social veiem que a Lleida l'any 2010 ha disminuït un 4 % els delictes (inclosos els delictes contra la propietat) i han disminuït un 9 % l'accidentabilitat de trànsit.

La cohesió social no fa referència només a faltes i delictes, sinó també a nivells de riquesa i de pobresa, a ràtios relatius a educació, salut i atenció social –un 16% de gent gran, amb un benefici de renda mitjana d'1,53%- i a models d'integració de la immigració, i crec que a Lleida hem donat senyals de bona feina en tots aquests àmbits.

La promoció econòmica del territori ha de ser també un dels punts rellevants de col·laboració entre el sector públic i privat, i així ho em encarat.

El treball en comú amb el conjunt de ciutats i pobles que integren el territori es pot veure ja reflectit en un projecte que està en marxa, en el que hi participen activament les Cambres de comerç i Indústria de Lleida i de Tàrraga, junt amb la Diputació, la Universitat i la Paeria. El projecte és GlobaLleida.

GlobaLleida neix amb la voluntat d'optimitzar els recursos i dirigir-los cap una única direcció, perquè el territori sigui el màxim beneficiat, i busca la competitivitat i la internacionalització de l'empresa lleidatana.

S'ha passat de 10 entitats propietat de les institucions esmentades a una de sola, amb vocació de ser un projecte de territori, un projecte de país. Per tant, és el clar exemple del que significa col·laboració supramunicipal i planificar pensant en el bé comú.

Hem buscat també un equip directiu que aportí tota la credibilitat: Antoni Brufau, president de Repsol com a President, i Xavier Pont, Conseller Delegat.

Estic convençut que accions com la creació de GlobaLleida il·lustren la idea i el tarannà dels que l'han fet possible.

Tot això per projectar Lleida a l'exterior passant de la cultura de la subvenció a la de promoció i coordinació.

I en aquest escenari de treball conjunt, de creació de complicitats i sinèrgies és on s'ha de parlar del Parc Tecnològic i Científic Agroalimentari de Gardeny, que ocupa 1.100 joves i enguany ja ocuparà 1.500 persones, i que està esdevenint un veritable pol de recerca, treball i generació d'ocupació a les Terres de Lleida.

A més, val a dir que les perspectives de creixement són bones: aquests llocs de treball creen un entorn d'innovació susceptible de generar nous projectes, noves empreses i, per tant, nous llocs de treball.

En aquest espai els emprenedors són també en el centre dels objectius estratègics del Parc. Per la insubstituïble aportació que fan a la millora de la competitivitat de la nostra economia, de l'ocupació i, en general, de la cohesió social.

El Parc Científic ha suposat a més, la construcció i posada en funcionament de quatre viviers d'empresa, que donen la possibilitat de desenvolupar nous models de negoci i de crear riquesa i ocupació.

D'aquests quatre viviers vull destacar especialment el primer viver per a emprenedors de Formació Professional en un parc científic a l'Estat espanyol.

El Parc Científic s'obre ja al següent Parc: el Parc de les Humanitats. Creiem en la cultura com a sector econòmic, i el Centre de Producció Audiovisual que iniciarà la producció a inici del 2012 serà el centre de la producció cultural i disposarà del Cinquè Viver d'emprenedors: dedicat a la cultura audiovisual. També aquí serem referents.

Però la base i la riquesa de tota empresa productiva està en les persones que en formen part i que hi treballen. L'èxit de qualsevol model productiu sempre està directament relacionat amb les persones que hi estan implicades.

Avui la preparació del capital humà es converteix en la variable estratègica clau.

Invertir en recerca, en coneixement o en educació és jugar sobre segur. No és una inversió rentable a curt termini, però és, avui, la més rentable pensant en les futures generacions.

De fet, el major drama espanyol actual és l'atur juvenil, de més del 40%. Si fem l'efecte combinat de l'atur juvenil amb les jubilacions anticipades de més de 57, és el pitjor indicador de l'economia del país.

Com va dir Derek Bok, antic president de Harvard, responent a algú que s'havia queixat dels costos d'invertir en innovació, "si vostès creuen que el coneixement és car, provin què passa amb la ignorància.

Si l'educació i la formació empresarial d'una persona és la major prestació pública que rebrà al llarg de la vida, l'atur juvenil i la jubilació anticipada és la forma més greu de malbaratar recursos públics.

Per tant, crec fermament que sense la formació o l'educació no és possible cap tipus d'èxit, ni empresarial, ni d'ocupació ni territorial.

Així doncs, aquests dos elements esdevenen els factors crítics sí volem encaminar qualsevol projecte cap al resultat desitjat.

Sempre he estat un ferm partidari de que les persones formades són i han de ser el motor de canvi del nostre futur.

Si tenim persones formades, tindrem empreses més competitives i un teixit empresarial més actiu que ens permetrà avançar cap a un canvi de model productiu on els eixos fonamentals siguin l'educació, la recerca, la creativitat, la innovació, el talent i la sostenibilitat.

Un nou model productiu que superi la precarietat laboral, que aportï la necessària flexibilitat laboral, que consideri el treball com un bé que cal repartir, i sigui capaç d'assegurar uns llocs de treball qualificats i duradors.

El sistema educatiu de Catalunya en té la responsabilitat: des de les Escoles Bressol, a la Primària, la Secundària i l'educació que connecta amb la vida laboral, això és la Universitat i la Formació Professional.

El nivell de formació assenyalarà les fites que podrem assolir, i l'excel·lència de l'educació serà el nivell d'excel·lència de la nostra economia.

Concretament, l'Ajuntament de Lleida té com a prioritat promoure la formació de lleidatans i lleidatanes, des de l'escola bressol fins a la Universitat, posant un èmfasi especial en la nova formació professional integral, de la que Lleida és pionera a Catalunya.

I aquesta prioritat es posa de manifest en el pressupost de 2011, on l'Ajuntament preveu destinar a educació 17,5 milions d'euros, un 13,5% de la despesa municipal. Dediquem un 13,5 % a una cosa en la qual no tenim competències. Lleida té el major ràtio de l'Estat en escoles bressol municipals.

L'Ajuntament de Lleida, a través de l'IMO, treballa per donar resposta a aquesta crisi econòmica amb polítiques d'ocupació directa: de fet, en l'any que transcorre entre l'estiu de l'any 2010 i el d'aquest 2011 haurem posat a disposició dels usuaris de l'Institut 1.214 llocs de treball directes. I preveiem que en acabar aquest any, haurem donat servei a prop de 29.000 persones d'arreu del territori.

I aquestes xifres, permeteu-me que ho digui, només s'aconsegueixen amb la forta convicció de que la formació en totes les seves branques és determinant per sortir de la crisi, disminuir els índex d'atur i per preparar la represa de l'economia.

Lleida ha estat, a més, un dels primers municipis de Catalunya a dotar-se d'un Consell de Formació Professional i Ocupació amb l'objectiu d'incidir en la potenciació d'aquests estudis per garantir la inserció laboral i vincular-la al teixit productiu.

El futur del nostre model productiu també passa per la quantitat de talent que siguem capaços de crear i retenir, i de la seva qualitat.

I crec que aquest és i ha de continuar essent el full de ruta a seguir els propers anys en el conjunt de les Terres de Lleida.

Vull parlar abans d'acabar de temes que han estat objecte d'atenció pels mitjans de comunicació i en el debat polític.

El primer és l'aeroport: crec en l'aeroport de Lleida-Alguaire com a agent de transport del Pirineu (competint amb Tolouse), com a aeroport de càrrega pel sector agroalimentari i, en tercer lloc (encara que hem començat per a aquest) com a turisme entre ciutats.

S'ha qüestionat molt aquest aeroport, ja a l'inici, crec oblidant els problemes que també van tenir els altres aeroports estatals fora de Barcelona i que es van anar resolent. Quant hom passa els Pirineus, es troba tres aeroports alineats: Tolouse, Tarbes i Pau. Els tres tenen models de gestió i negocis viables.

El **segon repte és construir i omplir el nou polígon industrial de Torre Blanca, Quatre Pilans**. Ajuntament i Incasol hem comprat 700 Ha de sòl que estem desenvolupant. Crec en la indústria tradicional, innovada.

Ja tenim aprovades les primeres 245 Ha, que estan en fase d'inici de desenvolupament de forma immediata. Tenim ja peticions de sòl per a aquest polígon que és la gran reserva de sòl industrial i logístic a l'interior de Catalunya.

El **tercer repte és el desenvolupament comercial en formats mitjans i grans**. Lleida tenia el més baix de la Península, degut a lleis proteccionistes que ha eliminat la directiva Volkestein i la conseqüent Llei Comercial de Catalunya, i que intentarem que no tiri enrere la Llei Omnibus.

Lleida avui prova la seva atractivitat amb 10-12 operadors negociant a la ciutat, que materialitzaria una inversió de 100MM d'euros i crearien 1500 llocs de treball.

El **quart repte de Lleida és el pas de país agrícola i ramader a país alimentari**. S'està fent en el món de l'agricultura: fruita, oli i vi, però cal un major impuls públic i privat en el sector càrnic.

El **cinquè repte és la formació que connecta amb el món laboral**. La aposta per la Formació Professional és ferma, i avança decididament. La Universitat avui és un puntal pel futur.

El meu recolzament a l'elaboració parlamentària d'un mapa universitari català, però basat no només en un mapa de titulacions sinó en el retorn social als territoris que aporten les Universitats catalanes.

El **sisè repte és l'empreneduria**. La nostra aposta és la vinculada als viviers d'empreses del Parc i del CEEI. En total 50 empreses i 160 emprenedors.

La viabilitat del sistema el dona el fet que com a ràtio de permanència empresarial, el 98 % de les empreses dels viviers superen els 2 anys de vida, fora dels viviers només el 30 % de les empreses superen els 2 anys.

Un setè repte són les finances municipals, on ens movem en ratios mitjans pel que fa, tant a pressió fiscal com a endeutament. Aquest darrer és del 85% i pel que fa a la pressió fiscal entre les ciutats de més de 100.000 habitants, som la 23a en impost de circulació, la 26a en IBI o la 41a en construccions.

Finalment, **el creixement turístic de la ciutat, repte que hem d'impulsar**. El creixent d'activitat congressual és de dos dígits anuals des de l'arribada de l'AVE, i ens cal disposar de places hoteleres suficients. I en aquest moment hi han presentades quatre llicències de nous hotels.

Conclusió

Les Terres de Lleida som un territori dinàmic i obert, cohesionat i connectat, preparat per liderar el creixement de Catalunya des de les terres de l'interior.

Però per reforçar aquest posicionament necessita de la col·laboració de les diferents administracions i de tot el seu teixit professional, econòmic i associatiu.

L'adaptació del nostre territori als nous temps ha estat la clau per posicionar-nos, i fer-ho de forma més que notable, dins del conjunt del sistema productiu del nostre país. I volem continuar avançant per aquest camí. Apostant pels emprenedors i per l'empenta del nostre sector productiu, especialment l'agroalimentari.

Avui Lleida és un territori preparat per atraure inversions, perquè té infraestructures, cohesió social i, sobre tot, capital humà format per ser competitiu en aquest segle.

Moltes gràcies.

ÀNGEL ROS DOMINGO

Barcelona, 18 de juliol de 2011